

Ярослав Йосипович Бурак

(15 березня 1931р. — 15 червня 2011 р.)

15 червня 2011 року перестало битися серце вірного сина України, видатного вченого, педагога та організатора науки, член-кореспондента НАН України, професора, прекрасної та доброї людини Ярослава Йосиповича Бурака. Від нас пішов учений широкого кола зацікавлень, яскрава особистість, чесна, працююча, толерантна та щира людина.

Ярослав Йосипович — відомий вчений у галузі механіки деформівного твердого тіла, науковий керівник Центру математичного моделювання Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України, професор кафедри прикладної математики Національного університету «Львівська політехніка», Заслужений діяч науки України, лауреат Державної премії України у галузі науки і техніки та премії ім. М. М. Крилова НАН України, дійсний член Наукового товариства Шевченка, член Президії Національного комітету з теоретичної і прикладної механіки та Європейського товариства механіків «Euromech».

Народився Я. Й. Бурак 1931 року на Львівщині, в селі Підгородне Золочівського району. Починаючи з 1953 року, після закінчення Львівського державного університету імені Івана Франка, життєвий шлях Ярослава Йосиповича тісно пов'язаний з Академією наук України. На утвердження та розвиток української науки Ярослав Йосипович

віддав понад півсторіччя свого життя. Учений залишив науковий доробок, який складає понад 14 монографій і 450 наукових публікацій. Усе, що виходило з-під його пера, відзначалося новизною та оригінальністю, викликало жваву дискусію, стимулювало розвиток нових теоретичних досліджень. Проведені ним дослідження, завдяки їхній широті та різноманітності засобів і методів, внесли вагомий вклад у розвій сучасної механіки суцільного середовища та термодинаміки нерівноважних процесів.

Наукова спадщина Ярослава Йосиповича велика й різноманітна, вона охоплює теорію та методи кількісного вивчення фізико-механічних процесів в електропровідних, напівпровідникових, діелектричних пружних і термопружних одно- та багатокомпонентних деформівних системах. Пріоритетне місце в дослідженнях вченого належало розробці теоретичних основ оптимізації режимів і схем зміцнювальної термообробки тонкостінних елементів конструкцій і приладів. Він вніс вагомий вклад у розвиток методів дослідження магнітотермопружних процесів у неферромагнітних неполяризованих електропровідних тілах, що перебувають під дією періодичного у часі комплексного навантаження. Під керівництвом вченого започатковано також новий підхід до побудови нелокальних теорій термопружності та електромагнітотермопружності з врахуванням локальної структури середовища. Запропоновані Я. Й. Бураком методи досліджень знайшли широке застосування в інженерній практиці локальної термообробки й оптимізації теплових режимів зварювання діючих трубопроводів, а також технологіях виготовлення електронно-променевих приладів. Професор Бурак започаткував у Львові наукову школу з проблем континуально-термодинамічного моделювання та оптимізації нелінійних локально нерівноважних систем. Серед його учнів 8 докторів та 38 кандидатів наук.

Плідну наукову та науково-організаційну роботу Ярослав Йосипович успішно поєднував із педагогічною діяльністю. Він любив працювати із студентською молоддю, вдало підбирав наукові кадри, щедро ділився з колегами та учнями своїми знаннями, ідеями, умів згуртовувати колектив і створювати особливу творчу атмосферу наукового пошуку. За отримані наукові здобутки та їх впровадження у виробництво, підготовку наукових кадрів і виховання студентської молоді Я. Й. Бурака неодноразово відзначали урядовими нагородами та відзнаками НАН України.

Ярослав Йосипович продовжував працювати до останніх днів свого життя. Його життєвий шлях — взірць вірного і сумлінного служіння рідній землі та обраній справі. Усю свою невичерпну енергію та знання він сконцентрував на розвій української науки та Української держави.

Друзі, колеги та учні Ярослава Йосиповича завжди пам'ятатимуть притягувальну силу цієї непересічної особистості, яка мала такий значний вплив на Львівську школу механіків. Наукова громадськість України щиро сумує з приводу важкої втрати. Нехай же ж найкращою пошаною світлої пам'яті видатного вченого та патріота своєї Вітчизни буде подальший розвиток його блискучих ідей у працях численних послідовників та учнів.

Редколегія збірника «Фізико-математичне моделювання та інформаційні технології» та колектив Центру математичного моделювання Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України